

פניני אביר יעקב

פנינים לפרשת השבוע מתורת המקובל האלקי
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

גלין נ"א - פרשת ויגש תשפ"ה

יום ראשון

שיחת יהודה עם יוסף

מובא בגמרא (סוכה כא:) ששיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה לימוד. אצל הצדיקים הגדולים אין מילה מיותרת, וגם מה שנראה חול - יש בזה לימוד. ובודאי בשיחה של יהודה עם יוסף טמונים סודות נשגבים וגדולים מאד. ובפרט שהשיחה ביניהם כתובה בתורה, ובתורה אין אפילו אות אחת מיותרת. מרן 'אביר יעקב' דורש בספרו 'מחשוף הלבן', שיהודה הרגיש ברוח הקודש שהעומד מולו הוא לא סתם שליט מצרי, אלא הוא אחיו - יוסף הצדיק, והסיבה שיוסף מתנצח אתו ומנסה לשלוט עליו, היא כי ליוסף נודע המעשה של יהודה עם תמר כלתו, ולכן הוא חושב שבגלל אותו מעשה יהודה איבד את כח המלכות שלו.

ויהודה הסביר ליוסף שלא היה שום פגם במעשה הזה, לא במעשה ולא במחשבה, והוא לא איבד את כח המלכות שלו.

וכך מרמזת התורה במילותיה: **וַיִּגַש אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אָדֹנָי**, בזהר הקדוש מובא שמי ששומר את הברית כמו שצריך, שמות קדושים חקוקים בגוף שלו, שם 'ש-ד-י' מבחוץ, ושם 'הו"ה' מבפנים.

ולכן פתחה התורה במילה **וַיִּגַש**, המילה 'גש' [עם הכולל] עולה בגימטריא ש-ד-י (314), שיהודה הראה ליוסף שחקוק בו שם 'ש-ד-י' ואם כן מוכח שלא פגם.

ועוד המשיך יהודה ואמר **בִּי אָדֹנָי**, שבתוכי בפנים חקוק שם הו"ה, וזה גם מרומז בשם שלו 'יהודה', שיש בו את שם הו"ה.

והאות ד' שבשם יהודה, רומזת לדוד המלך שיצא מיהודה ותמר, שהוא גם הסיבה למעשה יהודה ותמר: האר"י הקדוש כותב שהנשמות העליונות כמו דוד המלך היו שביות בידי הקליפות שלא נתנו לאף אחד להוציא אותם

משם, ורק על ידי מעשה שנראה אסור על פי התורה הסכימו להוציא אותם, שחשבו שממעשה אסור לא יכול לצאת מלך המשיח, אבל האמת הכל היה על פי רוח הקודש.

יום שני

יהודה - בעל תשובה

שלושה חלקים עיקריים קיימים במצות התשובה: 'חרטה, וידוי ועזיבת החטא'.

בענין זה כותב מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם', שיש לשלושת הדברים האלו רמז בדברי יהודה אל יוסף:

'יהודה' זהו רמז לבעל תשובה, ש'מודה' על החטאים שלו ורוצה לעזוב אותם, כמו שכתוב **וְמוֹדָה וְעָזַב יְרָקָם**.

וַיִּגַש אֵלָיו יְהוּדָה, חז"ל דורשים על המילה 'ויגש' שיש לה שלושה משמעויות: 'מלחמה פיוס ותפילה', שהם מרמזים לשלושת החלקים של התשובה, 'מלחמה' זה מלחמת האדם עם היצר הרע, שמתחרט על כל מה שהיה, ומקבל עליו מעכשיו להילחם איתו.

'פיוס' זה הוידוי שמתודה לפני הקב"ה על החטאים, ומבקש מחילה ברחמים. ותפילה' זה שמבקש מהקב"ה שיעזור לו לעזוב את החטא, ולעמוד בגבורה בנסיונות מכאן והלאה.

ואת שלושת הדברים האלו, 'יהודה' - מי שרוצה לחזור בתשובה צריך לעשות.

וַיֹּאמֶר בִּי אָדֹנָי יְדָבָר נָא עֲבֹדָה דָּבָר בְּאֲזֵנֵי אָדֹנָי, ממשיכה התורה ומגלה לנו כיצד צריך להיות הוידוי בצורה מושלמת, שיאמר לקב"ה **'בִּי'** יש את העבירות האלו והאלו **'אֲדֹנָי'** - הקב"ה, ואני מבקש ממך **'יְדָבָר נָא עֲבֹדָה דָּבָר בְּאֲזֵנֵי אָדֹנָי'**, תקשיב ותסלח לי **'וְאֵל יַחַר אַפְּךָ בְּעֲבֹדָה'**.

'כִּי כְמוֹךָ כִּפְרָעָה', זה רמז לבקשה ממידת הרחמים שיאריך הקב"ה את אפו, ידוע ששם א-להים זה מידת

הדין, ואומר הבעל תשובה לקב"ה שגם מצד מידת הדין לא צריך לפרוע ממנו עכשיו אלא אפשר לחכות, שדוקא בשר ודם שלא יודע כמה יחיה צריך לנקום מיד, אבל הקב"ה תמיד יכול לפרוע מהרשעים, ולכן יכול להאריך את אפו, 'כמוך' עולה בגימטריא 'א-להים' (86), שהבעל תשובה אומר לקב"ה ש'כמוך' כלפי מידת הדין, 'כפרעה' כאילו כבר פרוע, שהרי יכולה לפרוע תמיד, ויש כלל בגמרא שכל מה שעומד להיפרע כאילו כבר פרוע.

יום שלישי

הגאולה בזכות יצחק

הגמרא במסכת שבת (פט:): מביאה דבר מופלא, שלעתיד לבוא, לפני הגאולה הגדולה, הקב"ה יפנה לאבות הקדושים, וירצה שהם ילמדו זכות על בני ישראל, אבל רק יצחק ילמד עליהם זכות.

וכך אומרת הגמרא: לעתיד לבוא יאמר הקדוש ברוך הוא לאברהם 'בניך חטאו לי', אומר לפניו 'רבונו של עולם ימחו על קדושת שמך'. פונה הקב"ה ליעקב ואומר לו 'בניך חטאו, אומר לפניו, רבונו של עולם ימחו על קדושת שמך'... פונה הקב"ה ליצחק ואומר לו 'בניך חטאו לי', אומר לפניו, 'רבונו של עולם, בני ולא בניך?'. בשעה שהקדימו לפניך 'נעשה' 'לינשמע' קראת להם 'בני בכורי', עכשיו 'בני' ולא 'בניך'?

נמצא שהגאולה תהיה בזכות יצחק אבינו, ולכן גם היום אנחנו מזכירים תמיד את זכות עקידת יצחק.

מרן 'אביר יעקב' בספרו 'פיתוחי חותם' מרמז את כל זה בפסוקי הפרשה שלנו:

אָדֹנָי שְׂאֵל אֶת עֲבָדָיו לֵאמֹר הֲיִשׁ לָכֶם אֶב או אָח - 'אֲדֹנָי' זה הקב"ה, ששואל את בני ישראל שהם 'עבדיו', האם יש לכם 'אב או אח' שילמדו עליכם זכות, 'אב' זה אברהם אבינו שנקרא 'אב המון גוים', ואח' זה יעקב שנקרא 'אח לעשוי'.

קדו טללי ברכה

אשת פוטיפר, ונקרא 'יהוסף' שגם הוא בגימטריא קס"א.

יום שישי התפילה לגאולה

ארבע גליות גלו ישראל לבין האומות: גלות בבל, גלות מדי ופרס, גלות יון, וגלות אדום וישמעאל שאנחנו נמצאים בה עכשיו.

הסיבה לגלות היא לטובתנו - כדי לכפר על העבירות, במקום שיצטרכו להיות חלילה בגיהנם.

וכך גם מובא במדרש על הפסוק 'והנה אימה חשיכה גדולה נופלת עליו', 'אימה' זו בבל, 'חשיכה' זו יון, 'גדולה' זו מדי, 'נופלת עליו' זו אדום, אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם, עתיד בית המקדש ליחרב, והקורבנות מתבטלין שהן מכפרין עליו, רצונך שישתעבדו בניך במלכויות או בגיהנום, אמר ר' חנינא בר פפא אברהם בירר לו את המלכויות, אמר, מוטב שישתעבדו בני במלכויות, ואל ישתעבדו בגיהנום.

אבל, כותב מרן אביר יעקב בספרו 'פיתוחי חותם', גם אם ישראל לא ראויים לגמרי, הם יכולים להתפלל לקב"ה שיוציא אותם כבר מהגלות, אפילו שהם לא תיקנו את כל העבירות, והקב"ה ישמע להם ויוציא אותם משם. וזה מרומז בפסוק שהשבטים אמרו ליוסף, השבטים זה רמז לבני ישראל, ו'יוסף' זה רמז לקב"ה, הגימטריא של 'יוסף' היא 156, כמו הגימטריא של שש פעמים שם הוי"ה, וכך אומרים ישראל: **לְמָה נָמוֹת לְעֵינֶיךָ גַם אֲנַחְנוּ גַם אֲדַמְתָּנוּ**, בגלות האחרונה הקשה מכל ישראל אומרים 'למה נמות', איזה תועלת יש בזה שגם אנחנו נמות וגם 'אֲדַמְתָּנוּ' - ארץ ישראל בגלות.

קְנֵה אֶתְנוּ וְאֵת אֲדַמְתָּנוּ בְּלַחֵם, תקנה ותגאל אותנו בזכות עסק התורה שמשול ללחם, **וְנִהְיֶה אֲנַחְנוּ וְאֲדַמְתָּנוּ עֲבָדִים**, ואנחנו נתחייב שנעסוק בתורה בכל היכולת שלנו, **וְתֵן זֵרַע**, ותשלח לנו את מלך המשיח מ'זרע' בית דוד, **וְנִחְיֶה** חיים אמיתיים בצל הקדושה, **וְלֹא נָמוֹת**, ולא נהיה תחת שלטון הסטרא אחרא שהוא המוות, ועל ידי כך **וְהִאֲדַמְתָּה** שהיא ארץ ישראל, **לֹא תִשָּׁם**, לא תהיה שוממה מבלי בניה.

אֶתּוּ, אין שום מקטרג שמפריע, ואז יוכל להיות **בְּהִתְיַדַע יוֹסֵף אֶל אָחָיו**, שהקב"ה, שמרומז ביוסף כמו שאמרנו, יתגלה לאחיו - לבני ישראל שנקראו 'אחים' כלפי הקב"ה, כביכול, כמו שנדרש בזוהר הקדוש על הפסוק **לְמַעַן אָחִי וְרַעִי**.

יום חמישי זכות יוסף

בתהלים (מזמור פא) נאמר 'עדות ביהוסף שמו בציאתו על ארץ מצרים'. המילה 'יוסף' כתובה שם עם אות ה"א נוספת, והגמרא במסכת סוטה (לו:): מסבירה שמתו שהוא עמד בנסיון הגדול של אשת פוטיפר, נוספה לו האות ה"א על השם שלו.

וזה לשון הגמרא: אמר רבי יצחק, יוסף הוסיפו לו אות אחת, שנאמר 'עדות ביהוסף שמו בציאתו על ארץ מצרים'... אמר רב חנא בר ביזנא אמר שמעון חסידא, יוסף שקידש שם שמים בסתר, הוסיפו עליו אות אחת משמו של הקדוש ברוך הוא.

מרן אביר יעקב דורש בספרו 'פיתוחי חותם' שהסיבה שנוספה לו דוקא האות ה"א, זה לא רק בגלל שהאות ה' היא אות אחת משם הוי"ה, אלא יותר מזה, אחד מהשמות הקדושים זה שם אהי"ה, ואחד המילויים שלו זה 'אל"ף ה"י יו"ד ה"י' והם עולים בגימטריא 161, שזה שם קס"א, וזה גם הגימטריא של 'יהוסף', שיוסף זכה שהשם קס"א יהיה חקוק בשם שלו.

וזה מה שאמר הקב"ה ליעקב **אֲנֹכִי אֵרֵד עִמָּךְ מִצְרַיִם וְאֲנֹכִי אֵעֲלֶךָ גַם עִלְיָה וְיוֹסֵף יִשִּׁית יָדוֹ עַל עֵינֶיךָ**, שיעקב אבינו חשש שמתו שבני ישראל יירדו למצרים הם ישקעו בכל תאוות וקליפות הארץ ההיא שנקרא 'ערות הארץ', וכך לא יוכלו לברר את כל הניצוצות הקדושות שהם צריכים לברר שם, כמו שידוע שהמטרה של הגלות היא לברר את הניצוצות.

ועל זה הרגיע אותו הקב"ה ואמר לו שאין לו מה לחשוש, **אֲנֹכִי אֵרֵד עִמָּךְ מִצְרַיִם וְאֲנֹכִי אֵעֲלֶךָ גַם עִלְיָה**, שבני ישראל יצליחו לעלות ולתקן את הניצוצות הקדושות, והם לא יהיו שקועים בטומאה, **וְיוֹסֵף יִשִּׁית יָדוֹ עַל עֵינֶיךָ**, המילה 'עניך' עולה בגימטריא קס"א, שזה יהיה בזכות יוסף הצדיק שעמד בנסיון הגדול של

וכנסת ישראל משיבה ואומרת שהם לא ילמדו זכות, אבל **יֵשׁ לָנוּ אֵב זָקֵן** זה יצחק אבינו שנקרא 'זקן' בגלל שהאריך ימים יותר מכל האבות, 'מאה שמונים שנה'.

וזכותו גדולה מאד בגלל **וַיֵּלֶד זָקְנִים קָטָן וְאָחָיו מֵת**, שמתו שהוא היה קטן, אחיו ישמעאל היה כמו 'מת' בגלל מעשיו הלא טובים, ובכל זאת הוא לא למד ממנו, **וַיִּוְתֶר הוּא לְבָדוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אֶהְיֶה**, שאין לשרה עוד בן חוץ ממנו, וגם 'אביו' אברהם אהב יותר יותר מהכל.

ואומר על זה הקב"ה **ה'וֹרְדָהּוּ אֵלַי תּוֹרִידוֹ** אותו לפני התיבה שיתפלל עבורכם, ואז **וְאֲשִׁימָה עֵינֵי עָלָיו** ואני יגאל אתכם.

יום רביעי

סילוק המקטרגים לפני הגאולה

בשעת בריאת העולם כבר נסדרה בשמים התוכנית לגאול את בני ישראל לאחר הגלות הארוכה, והסיבה שהגאולה עדיין לא באה, היא בגלל המעשים של בני ישראל, שהם עדיין לא מושלמים, וכך קבע הקב"ה מתחילה, שרק מתי שבני ישראל יטיבו את מעשיהם תבוא הגאולה.

כותב על זה מרן אביר יעקב בספרו 'פיתוחי חותם', שיותר ממה שרוצים בני ישראל לצאת מהגלות, רוצה הקב"ה להוציא אותם מהגלות, אלא עדיין לא נשלמו מעשיהם של בני ישראל כמו שאמרנו, ולכן עומדים מקטרגים בשמים, שלא נותנים לקב"ה לגאול את ישראל.

וזה הרמז בפסוק: **וְלֹא יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנְּצַבִּים עָלָיו**, 'יוסף' זה רמז לקב"ה, הגימטריא של יוסף היא מאה חמישים ושש, כמנין שש פעמים שם הוי"ה, והקב"ה רוצה להתגלות לבני ישראל ולגאול אותם, אבל **וְלֹא יָכַל יוֹסֵף** הקב"ה לא יכול, וזה בגלל **הַנְּצַבִּים עָלָיו**, המקטרגים בשמים שמקטרגים על מעשיהם של בני ישראל ולא נותנים לו לגאול אותם.

ושהקב"ה רואה שהם לא מפסיקים לקטרג, ואין לו דרך אחרת אומר הקב"ה **ה'וֹצִיאֵנוּ כָּל אִישׁ מֵעַלְיָה**, להוציא את כל המקטרגים ממנו, ואז **וְלֹא עָמַד אִישׁ**

